

Aanvullend onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen in het kader van sloopwerkzaamheden aan de Rivierdijk West in Sliedrecht

-CONCEPT-

**Aanvullend onderzoek naar vleermuizen,
gierzwaluwen en huismussen in het kader
van sloopwerkzaamheden aan de Rivierdijk
West in Sliedrecht**

-CONCEPT-

Aanvullend onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen in het kader van sloopwerkzaamheden aan de Rivierdijk West in Sliedrecht -CONCEPT-

Opdrachtgever: Gemeente Sliedrecht

Uitvoering: Natuur-Wetenschappelijk Centrum

Veldwerk: Tamar Braaksma, Hans Bruning, Vivian Maas, Mariëlle Oomen, Sanne Westbroek, Koen Woerdenbag

Samenstelling: Manuela Dubbeldam

Aanvullend onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen in het kader van sloopwerkzaamheden aan de Rivierdijk West in Sliedrecht [Samenst.: Dubbeldam, M.] Met lit. opg., Dordrecht: Strix/ NWC.

Trefw.: Flora- en faunawet, vleermuizen, Gierzwaluw, Huismus, Rivierdijk West, Sliedrecht

W1209/ P16-062

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt of verveelvoudigd, door middel van; druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de opdrachtgever.

Dordrecht, oktober 2016

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Gebiedsbeschrijving en plannen	7
3	Methode	9
4	Resultaten	11
5	Effecten, verplichtingen en aanbevelingen	13

Referenties

Bijlagen:

Bijlage 1: Vleermuizen, ruimtelijke ingrepen en de Flora- en faunawet

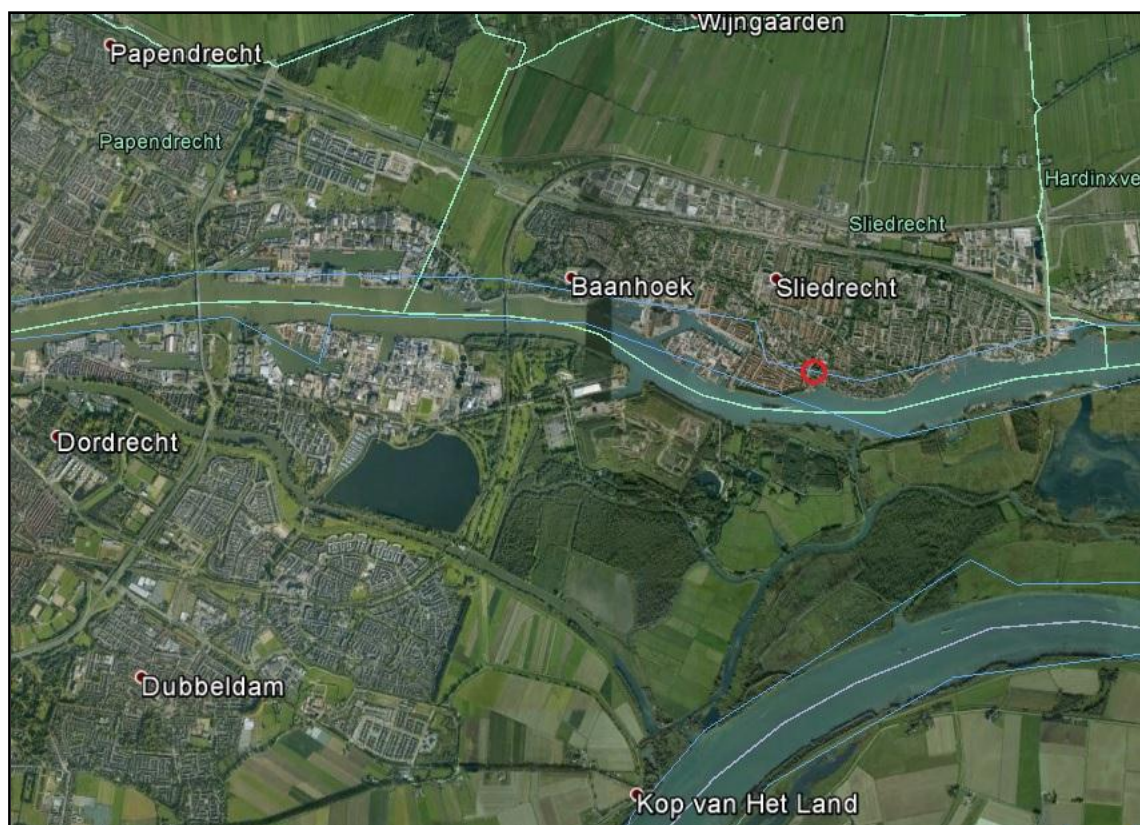
Bijlage 2: Vogels, ruimtelijke ingrepen en de Flora- en faunawet

1. Inleiding

De gemeente Sliedrecht heeft plannen om het westelijk deel van de Rivierdijk in Sliedrecht te herontwikkelen. Ten behoeve van het geplande nieuwbouwproject zullen enkele bestaande panden worden gesloopt. Tevens worden mogelijk bomen en andere begroeiing gekapt en/of verwijderd.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient, in het kader van de natuurwetgeving (Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Natuurnetwerk Nederland), onderzoek gedaan te worden naar de aanwezige natuurwaarden en dient een beoordeling gemaakt te worden van eventuele negatieve effecten van de plannen op deze waarden. In maart 2016 is door het Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC) reeds een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Uit dit onderzoek bleek dat een deel van de te slopen panden geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen en voor de Gierzwaluw (*Apus apus*) en de Huismus (*Passer domesticus*). Zowel vleermuizen als vogels met een vaste verblijfplaats worden streng beschermd door de Flora- en faunawet. Om deze reden dient onderzocht te worden of deze soorten daadwerkelijk aanwezig zijn binnen het plangebied.

De gemeente Sliedrecht heeft het NWC opdracht gegeven voor de uitvoer van het aanvullende onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen en voor advisering omtrent de relevante natuurwetgeving.

Figuur 1: Ligging plangebied (rood omcirkeld)

Figuur 2: Begrenzing plangebied (oranje gearceerd)

2. Gebiedsbeschrijving en plannen

Gebiedsbeschrijving

Het plangebied “Rivierdijk West” ligt aan de Rivierdijk in Sliedrecht, provincie Zuid-Holland (figuur 1 op de vorige pagina). Het plangebied omvat de huisnummers 759 t/m 769 aan de noordzijde van de Rivierdijk en de nummers 538 t/m 540 aan de zuidzijde (figuur 2 op de vorige pagina).

Momenteel staat het merendeel van de bebouwing binnen het plangebied leeg. In het meest westelijke pand aan de noordzijde van de Rivierdijk is de Wereldwinkel gevestigd (foto 1). Daarnaast is er aan deze zijde van het plangebied een gebouw aanwezig met daarin een voormalig café met een rood geschilderde gevel. Eén van de panden aan de noordzijde is tijdens een recente brand volledig vernield. Een aangrenzend pand heeft ook forse schade geleden als gevolg van de brand (foto 2).

Foto 1: Wereldwinkel in plangebied

Foto 2: Noordzijde plangebied met afgebrand pand

Foto 3: Bedrijfspan met bovenwoning

Foto 4: Deel van bedrijfspan

Aan de zuidzijde van het plangebied bevindt zich een bedrijfspan met een bovenwoning (foto 3 en 4). Deze bebouwing beschikt over platte daken. Begroeiing is aanwezig in de vorm van een verwilde vegetatie met grassen, struikgewas en opslag van jonge bomen. Aan de noordkant van het plangebied bevindt zich een verwilde tuin die vrijwel volledig overwoekerd is met braamstruiken en waarin een

aantal bomen aanwezig zijn (foto 5). Oppervlaktewater ontbreekt, maar aan de zuidzijde grenst het plangebied wel aan een haven (foto 6).

Foto 5: Verwilde tuin aan de noordzijde

Foto 6: Haven op zuidgrens plangebied

Voorgenomen plannen

Op de locatie aan de Rivierdijk zullen woningen en/of appartementen worden gerealiseerd. Ten behoeve van de nieuwbouw wordt de bestaande bebouwing binnen het plangebied gesloopt (figuur 5). Daarnaast worden mogelijk enkele bomen gekapt en struikgewas verwijderd.

Figuur 3: Te slopen panden (rood omlijnd) aan de Rivierdijk in Sliedrecht

3. Methode

Vleermuizen

Vleermuizen gebruiken het landschap gedurende het jaar op verschillende manieren. In verschillende perioden van het jaar maken ze gebruik van kraamplaatsen, zomerverblijfplaatsen, paarverblijven, winterverblijfplaatsen en jachtgebied. Daarnaast gebruiken ze landschapselementen, zoals bomenrijen en watergangen als vliegroute. Het vleermuisprotocol (maart 2013) dat door onder andere de Zoogdiervereniging en de gegevensautoriteit GaN is opgesteld, stelt daarom dat tenminste vier inventarisatiemomenten, verspreid over de periode half mei - begin oktober, nodig zijn om de verschillende functies die de aanwezige bebouwing en bomen mogelijk voor vleermuizen vervullen zo goed mogelijk te inventariseren (bijlage 2).

Het aanvullende onderzoek naar de functie van de plangebieden voor vleermuizen en de aanwezigheid van verblijfplaatsen voor vleermuizen is geheel volgens het vleermuisprotocol uitgevoerd. Twee inventarisaties vonden plaats in de kraam/zomerperiode (half mei - half juli) en twee inventarisaties vonden plaats in de zomer/paarperiode (half augustus - begin oktober). De inventarisaties zijn uitgevoerd op 24 mei, 15 juni, 16 augustus en 13 september 2016. Tabel 1 geeft een overzicht van de weersomstandigheden (gemiddelde temperatuur, bewolking en gemiddelde windsnelheid) op deze dagen. Deze gegevens zijn gemeten of ingeschat door medewerkers in het veld.

Tabel 1: Overzicht van weeromstandigheden per veldbezoek

Datum	Temperatuur (°C)	Windkracht (Bft)	Bewolking (0-8)	Vleermuizenonderzoek	Gierzwaluw	Huismus
20-04-2016	10	2	3		V	V
24-05-2016	12	2	8	V	V	V
15-06-2016	15	1	7	V	V	
16-08-2016	16	1	1	V		
13-09-2016	24	1	0	V		

Alle inventarisaties voor dit aanvullende vleermuisonderzoek zijn in de avond en nacht uitgevoerd door drie personen. Er is vooral gelet op uitvliegende vleermuizen en op vleermuizen die al rond zonsondergang actief waren. Wanneer een vleermuis rond zonsondergang wordt waargenomen, kan dit namelijk op de aanwezigheid van een verblijfplaats duiden. Dit omdat de meeste vleermuissoorten rond zonsondergang hun verblijfplaats verlaten en dan naar hun foerageergebieden vliegen. Vleermuizen die rond zonsondergang bij het te onderzoeken object (in dit geval gebouwen en bomen) worden waargenomen, hebben nog geen grote afstand af kunnen leggen, waaruit opgemaakt kan worden dat zij mogelijk in (de buurt van) het object een verblijfplaats hebben. Tijdens de inventarisaties in de paarperiode is tevens gelet op vleermuizen die sociale geluiden (waaronder werfroepjes) uitstoten en die paargedrag vertonen. Dergelijke geluiden en gedrag kunnen duiden op de aanwezigheid van een paarverblijfplaats. Tijdens de vier veldbezoeken is gebruikgemaakt van heterodyne batdetectors

(type Pettersson D-100). Met behulp van deze batdetectors zijn de waargenomen vleermuissoorten op naam gebracht.

Vogels met een vaste verblijfplaats

Vogels met een vaste verblijfplaats, zoals de Gierzwaluw en Huismus, worden jaarrond beschermd door de Flora- en faunawet. Dit geldt ook voor hun functionele leefomgeving. Omdat een gedeelte van de bebouwing geschikt is als vaste verblijfplaats voor de Gierzwaluw en Huismus, diende de mogelijke functie van het plangebied voor deze soorten nader onderzocht te worden. Hiertoe is gezocht naar individuen en sporen van de soorten (nesten, veren, uitwerpselen en dergelijke). Voor dit onderzoek is de methode uit de soortenstandaarden van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland zoveel mogelijk aangehouden. De veldbezoeken zijn uitgevoerd op 20 april, 24 mei en 15 juni 2016. Tabel 1 geeft een overzicht van de weersomstandigheden op deze dagen.

Gierzwaluw

Voor de Gierzwaluw geldt dat er twee veldbezoeken uitgevoerd dienden te worden in de periode eind april tot en met half juli met een tussenperiode van minimaal 10 dagen, bij voorkeur van 18.00 uur tot zonsondergang. Tijdens de inventarisaties is gelet op laagvliegende, luidruchtige dieren, die vluchten maken op dakgoot- nok- en huishoogte en op het bezoek aan een waarschijnlijke nestplaats door invliegende exemplaren.

Omdat de eerste twee inventarisaties voor het vleermuisonderzoek ook (deels) in de periode eind april tot en met half juli zijn uitgevoerd, werd tijdens deze twee inventarisaties ook gelet op de aanwezigheid en het gedrag van exemplaren van de Gierzwaluw.

Huismus

Voor de Huismus geldt dat de periode 15 maart tot en met 15 juni geschikt is om de mogelijke aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen te onderzoeken. Gedurende deze periode dienden twee veldbezoeken uitgevoerd te worden met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Hierbij werd gelet op nestindicatief gedrag (nestbouw, transport van voedsel, bedelende jongen), zingende mannetjes (veelal op de dakrand), baltsgedrag en aanwezigheid van een paartje bij een potentiële nestplaats.

4. Resultaten

Vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken zijn waarnemingen gedaan van exemplaren van de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) (tabel 2). Er zijn kleine aantallen foeragerende en voorbijvliegende Gewone dwergvleermuizen waargenomen. Ook zijn er gedurende alle veldbezoeken sociale geluiden van deze soort waargenomen. Omdat de bron van deze geluiden zich niet op één centraal punt bevond en omdat er geen in- en uitvliegende dieren zijn waargenomen, kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen in het plangebied uitgesloten worden.

De waarnemingen van foeragerende en passerende vleermuizen duiden erop dat het plangebied mogelijk onderdeel uitmaakt van vliegroutes en/of foerageergebied. Omdat de bomen binnen het plangebied niet behoren tot een aaneengesloten netwerk van lijnvormige structuren, vormen deze bomen naar verwachting geen onderdeel van een belangrijke vliegroute. Wel zou het plangebied onderdeel kunnen zijn van een foerageergebied.

Tabel 2: Overzicht van waargenomen vleermuizen in het plangebied

Datum	Soorten	Waargenomen aantallen en gedrag
24-05-2016	Gewone dwergvleermuis	3 individuen, foeragerend en passerend. Sociale geluiden.
15-06-2016	Gewone dwergvleermuis	3 individuen, foeragerend en passerend. Sociale geluiden.
16-08-2016	Gewone dwergvleermuis	3 individuen, foeragerend en passerend. Sociale geluiden.
13-09-2016	Gewone dwergvleermuis	4 individuen, foeragerend en passerend. Sociale geluiden.

Vogels met een vaste verblijfplaats

Tijdens de veldbezoeken zijn geen waarnemingen gedaan van de Gierzwaluw of Huismus in het plangebied. Ook zijn er geen sporen van deze soorten aangetroffen. Wel zijn er buiten het plangebied gierzwaluwen waargenomen. Deze individuen cirkelden op grote hoogte boven het plangebied. Tabel 3 geeft een overzicht van de waarnemingen per veldbezoek. Op basis van deze bevindingen kan gesteld worden dat er geen vaste verblijfplaatsen van de Gierzwaluw of Huismus aanwezig zijn in het plangebied.

Tabel 3: Overzicht waarnemingen van de Gierzwaluw en de Huismus in het plangebied

Datum	Soorten	Aantallen en waarnemingen
20-04-2016	Gierzwaluw	Tientallen, rondvliegend hoog in de lucht (buiten plangebied)
	Huismus	-
24-05-2016	Gierzwaluw	12 individuen, rondvliegend hoog in de lucht (buiten plangebied)
	Huismus	-
15-06-2016	Gierzwaluw	-
	Huismus	-

5. Effecten, verplichtingen en aanbevelingen

Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen en/of belangrijke onderdelen van vliegroutes van vleermuizen aangetroffen. Wel zou het plangebied onderdeel kunnen zijn van een foerageergebied. Echter, in de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig. Op basis van deze bevindingen kan gesteld worden dat de voorgenomen bouwplannen naar verwachting geen nadelige effecten zullen hebben op vleermuizen. Om deze reden bestaan er vanuit de Flora- en faunawet geen verplichtingen ten aanzien van vleermuizen.

Vogels met een vaste verblijfplaats

Binnen het plangebied zijn geen exemplaren van de Gierzwaluw of Huismus waargenomen. Ook zijn er geen sporen van deze soorten aangetroffen. Op basis van deze bevindingen kan gesteld worden dat er geen vaste verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn in het plangebied. Om deze reden zullen de voorgenomen bouwplannen naar verwachting geen nadelige effecten hebben op vleermuizen. Er bestaan vanuit de Flora- en faunawet geen verplichtingen ten aanzien van gierzwaluwen en huismussen.

Referenties

Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland, 2014. *Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus), Gierzwaluw (Apus apus) en Huismus (Passer domesticus) Versie 2.0*. Ministerie van Economische zaken, Beschikbaar op het World Wide Web via: <http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/flora-en-faunawet-ffw/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare>

Soons, P.J.A., Huber, M & D. van der Meijden, 1999-nu, *Flora- en Faunawet bewerking en toelichting*. Band 1-5 Koninklijke Vermande, Den Haag

Sovon.nl

Zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1: Vleermuizen, ruimtelijke ingrepen en de Flora- en faunawet

Vleermuizen en hun leefgebied zijn beschermd door de Flora- en faunawet. In geval van een ruimtelijke ingreep moet ruim van tevoren bekeken worden of deze ingreep nadelige invloed kan hebben op vleermuizen en hoe hiermee omgegaan moet worden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen maken het hele jaar door gebruik van verschillende verblijfplaatsen (o.a. in bomen en gebouwen). Grofweg zijn vleermuisverblijfplaatsen op te delen in winterverblijfplaats (waar overwinterd wordt), dagkwartieren (waar de mannetjes in de kraamkolonieperiode overdag zitten, alleen of in kleine groepjes), kraamkolonies (vrouwtjes en hun jongen, vaak in grote groepen), paarverblijven (waar gepaard wordt, vaak in het najaar, soms gelijk aan de winterverblijfplaats) en tussenkwartieren (gebruikt in de periode tussen overwinteren en de zomerperiode in). Per type verblijfplaats gebruiken vleermuizen vaak meerdere verblijven waar tussen gewisseld wordt, bijvoorbeeld wanneer elders het klimaat geschikter is of om aan parasieten te ontkomen. Vleermuizen zijn wel zeer honkvast wat betreft de diverse verblijven die ze gebruiken. Dit betekent dat hun verblijven belangrijk zijn voor instandhouding van de populatie en dat deze daarom beschermd worden door de Flora- en faunawet.

Sinds mei 2009 is het Vleermuisprotocol vastgesteld. Dit is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging VZZ in overleg met de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de Gegevensautoriteit Natuur (GaN). Het protocol dient als leidraad voor het bepalen hoe en hoe vaak geïnventariseerd moet worden om te voldoen aan de Flora- en faunawet. Let op: voor het bepalen of een gebouw of een potentieel geschikte boom van belang is als vleermuisverblijfplaats, is over het algemeen een relatief langlopend onderzoek nodig (van april t/m september/oktober) en zijn gemiddeld 4 tot 7 bezoeken nodig.

Maatregelen zijn nodig:

- indien sprake is van een verblijfplaats die van significant belang is of zou kunnen zijn en/of;
- indien vleermuizen aangetroffen zijn.

Er is over het algemeen sprake van een significant belangrijke verblijfplaats (ook wel vaste verblijfplaats genoemd, een verblijfplaats die van belang is voor een populatie) als:

- er sprake is van een kraamkolonie;
- er sprake is van een belangrijke overwinteringsplaats of paarplaats;
- er geen alternatieve verblijfplaatsen in de directe omgeving beschikbaar zijn;
- de gunstige staat van instandhouding van de (populatie van) de soort in het geding is bij het verdwijnen van de verblijfplaats.

De te nemen maatregelen moeten er voor zorgen dat verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet niet overtreden worden. Dit betekent dat er geen dieren gedood, verwond of actief verstoord mogen worden en dat in geval van significant belangrijke verblijfplaatsen deze behouden blijven of anderszins op een goede manier vervangen worden. De functie die het leefgebied voor de betreffende populatie vervult, moet onverminderd blijven bestaan.

Om te voorkomen dat dieren gedood, verwond of actief verstoord worden, kunnen de volgende maatregelen nodig zijn:

- niet slopen in de winterslaaperperiode (in deze periode kan zelden met zekerheid worden vastgesteld dat vleermuizen afwezig zijn in een potentieel geschikt en onoverzichtelijk object, omdat ze dan ook 's nachts passief zijn. Dat maakt ze in deze periode overigens extra kwetsbaar);
- vlak voor de sloop onderzoeken of er individuen aanwezig zijn in het te slopen object. Zijn deze wel aanwezig dan geldt dat in geval van een significant belangrijke verblijfplaats gewacht moet worden tot het dier of de dieren weg zijn, anders kan het dier/kunnen de dieren ook passief verjaagd worden (door verstoring van het microklimaat of 's nachts dichten van de invliegopening) mits zij niet verwond, gedood of actief verstoord worden.

Bij het verdwijnen van een verblijfplaats kunnen maatregelen bestaan uit het aanbieden van inpandige voorzieningen in nieuwbouw, zodat deze geschikt is voor vleermuizen om in te verblijven.

Om zeker te weten of de geplande maatregelen voldoende zijn, kan een ontheffing aangevraagd worden bij de Dienst Regelingen. Een afwijzingsbrief, die stelt dat geen ontheffing nodig is, 'omdat als de voorgestelde maatregelen genomen worden er immers geen verboden overtreden worden' geldt als goedkeuring van de voorgestelde maatregelen. Zijn de maatregelen niet voldoende, dan moeten deze aangepast worden. Als dat niet mogelijk is, is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verstrekt in geval van projecten waarbij sprake is van groot openbaar belang.

Jachtgebied en vliegroutes

Naast verblijfplaatsen bestaat het leefgebied van vleermuizen uit foerageergebied en vliegroutes (vaak bomenrijen of waterlopen). Deze zijn ook beschermd als zij van significant belang zijn. Zij gelden als significant belangrijk indien bij aantasting de functionaliteit van de verblijfplaats(en) in het geding komt. Is dat het geval, dan zijn maatregelen nodig die dit voorkomen, anders is een ontheffing nodig. Ook hier geldt dat deze alleen verstrekt wordt in geval van projecten waarbij sprake is van groot openbaar belang.

Bijlage 2: Vogels, ruimtelijke ingrepen en de Flora- en faunawet

Als maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren.

Als geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Deze belangen zijn:

- *Bescherming van flora en fauna (b)*
- *Veiligheid van het luchtverkeer (c)*
- *Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)*

De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Is er een wettelijk belang (belang b, c en d)?
- Is er een bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Bescherming van vogelnesten

Artikel 11 van de Flora- en faunawet luidt:

“Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren”.

Tijdens de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat er om of er sprake is van een broedgeval. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen (grofweg half maart-half juli) onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen en ook niet als maatregelen worden getroffen die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen.

Een (beperkt) aantal soorten bewoont het nest echter permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Verblijfplaatsen van deze vogelsoorten zijn *jaarrond* beschermd:

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Voor de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).

2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Categorie 5-soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd; deze soorten zijn namelijk *wel* jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten die momenteel door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) wordt gehanteerd:

Nesten van de volgende soorten zijn jaarrond beschermd indien ze nog in functie zijn:

Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>
Oehoe	<i>Bubo bubo</i>
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>
Ransuil	<i>Asio otus</i>
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>
Steenuil	<i>Athene noctua</i>
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>
Zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>

Nesten van de volgende soorten zijn niet jaarrond beschermd (categorie 5), maar hiervan is inventarisatie wel gewenst:

Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>
Boerenwaluw	<i>Hirundo rustica</i>
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>
Bosuil	<i>Strix aluco</i>
Brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>
Draaihals	<i>Jynx torquilla</i>
Eider	<i>Somateria mollissima</i>
Ekster	<i>Pica pica</i>
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
Glanskop	<i>Parus palustris</i>
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>
Groene specht	<i>Picus viridis</i>
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>
Hop	<i>Upupa epops</i>
Huiswaluw	<i>Delichon urbica</i>
IJsvogel	<i>Alcedo atthis</i>
Kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor</i>
Kleine vliegenvanger	<i>Ficedula parva</i>
Koolmees	<i>Parus major</i>
Kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris macrodactyla</i>
Oeverwaluw	<i>Riparia riparia</i>
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>
Raaf	<i>Corvus corax</i>
Ruigpootuil	<i>Aegolius funereus</i>
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>
Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>
Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>
Zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>
Zwarte mees	<i>Parus ater</i>
Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>
Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>